Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada C

C/2025/4990

12.9.2025

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny Komise a vzor pro podávání zpráv vypracované v souladu s čl. 5 odst. 5, čl. 6 odst. 6 a čl. 7 odst. 3 směrnice (EU) 2022/2257 o odolnosti kritických subjektů

(C/2025/4990)

I. ÚVOD

1. Cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ([1]) o odolnosti kritických subjektů (dále jen „směrnice“) je zajistit, aby byly služby nezbytné pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí nebo hospodářských činností na vnitřním trhu poskytovány neomezeně. Směrnice zvyšuje odolnost kritických subjektů poskytujících tyto služby a vytváří zastřešující rámec odolnosti těchto subjektů vůči všem nebezpečím (přírodním i způsobeným člověkem, neúmyslným i úmyslným).

2. Pro dosažení vysoké úrovně odolnosti ukládá tato směrnice členským státům povinnosti. Komise byla pověřena vypracováním doporučení, nezávazných pokynů a dobrovolného společného vzoru pro podávání zpráv, které jim mají pomoci při plnění některých z těchto povinností. Konkrétně toto sdělení provádí čl. 5 odst. 5 směrnice, pokud jde o vypracování vzoru pro poskytování určitých informací Komisi, čl. 6 odst. 6 směrnice, pokud jde o vypracování doporučení a pokynů na podporu členských států při určování kritických subjektů, a čl. 7 odst. 3 směrnice, pokud jde o přijetí pokynů usnadňujících uplatňování kritérií pro určení závažnosti narušení s ohledem na informace, jež musí členské státy předkládat podle čl. 7 odst. 2 směrnice.

3. Před přijetím tohoto sdělení byly v souladu s výše uvedenými ustanoveními členské státy konzultovány na semináři, který se konal ve dnech 3. a 4. října 2024, a dne 12. února 2025 byla konzultována skupina pro odolnost kritických subjektů (CERG). Další dvoustranné konzultace delegátů skupiny CERG proběhly písemně v březnu 2025 a aktualizovaná verze byla se skupinou CERG sdílena dne 7. dubna 2025.

4. Toto sdělení není právně závazné a nemá vliv na výklad práva EU Soudním dvorem Evropské unie.

II. DOBROVOLNÝ SPOLEČNÝ VZOR PRO PODÁVÁNÍ ZPRÁV

5. Dobrovolný společný vzor pro podávání zpráv, podle kterého členské státy poskytují Komisi určité informace týkající se posouzení rizik, jak je stanoveno v čl. 5 odst. 5 směrnice, je uveden v příloze.

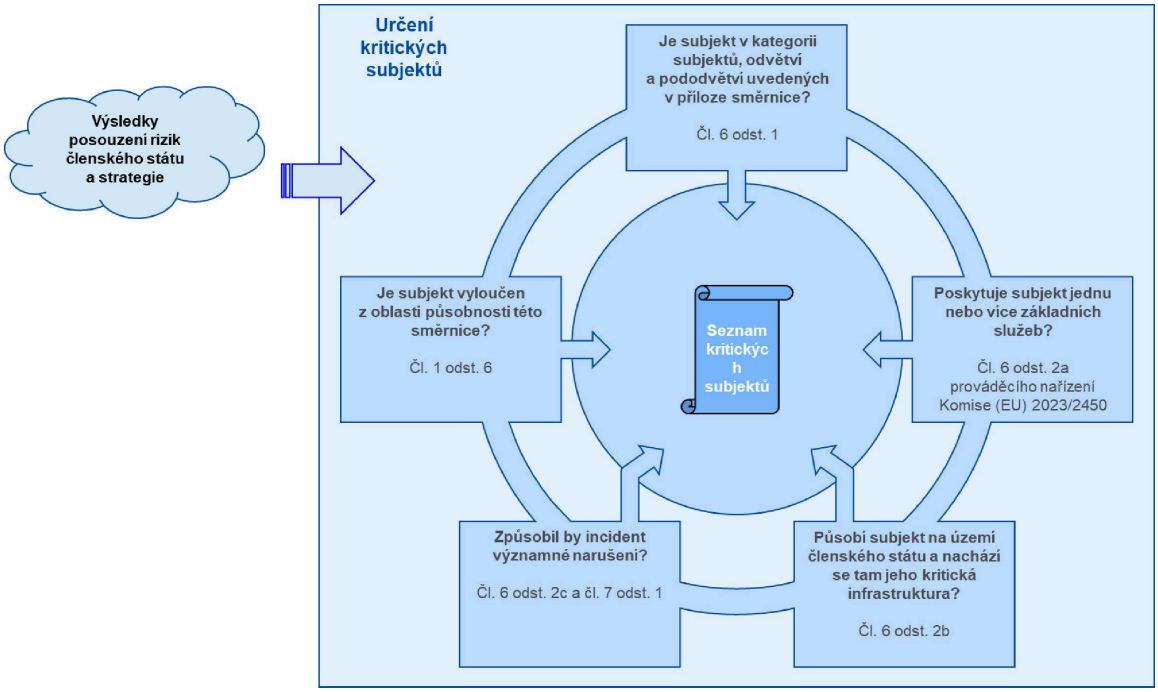
6. Ačkoli je tento vzor dobrovolný, členské státy se vyzývají, aby jej používaly při poskytování informací podle čl. 5 odst. 4 směrnice.

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ze dne 14. prosince 2022 o odolnosti kritických subjektů a o zrušení směrnice Rady 2008/114/ES (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

III. NEZÁVAZNÉ POKYNY NA PODPORU URČENÍ KRITICKÝCH SUBJEKTŮ

Obrázek 1

Proces určení kritických subjektů ([2])

7. V souvislosti s podporou určování kritických subjektů s ohledem na 3 ([3]). a 16 ([4]). bod odůvodnění směrnice jsou tyto nezávazné pokyny zaměřeny zejména na podporu jednotného uplatňování kritérií pro určení kritických subjektů na úrovni EU.

8. V souladu s čl. 6 odst. 2 směrnice *„členský stát při určování kritických subjektů podle směrnice zohlední výsledky svého posouzení rizik členského státu a strategii a použije všechna tato kritéria:*

   a) subjekt poskytuje jednu nebo více základních služeb;

   b) na území tohoto členského státu subjekt působí a nachází se tam jeho kritická infrastruktura a

   c) incident by významně narušil, jak je určeno v souladu s čl. 7 odst. 1 směrnice, poskytování jedné nebo více základních služeb v odvětvích stanovených v příloze, nebo poskytování jiných základních služeb v odvětvích stanovených v příloze, jež na takové základní službě či takových základních službách závisí“.

9. Z výše uvedeného vyplývá, že by členské státy měly při určování kritických subjektů zohlednit tři hlavní prvky: výsledky posouzení rizik, výsledky vnitrostátní strategie a kumulativní uplatnění kritérií uvedených v bodě 8 výše.

([2]) Pořadí kroků v procesu určení není povinné.

([3]) „Pokud jde o určení kritických subjektů, panuje na vnitřním trhu roztříštěnost, jelikož relevantní odvětví a kategorie subjektů nejsou shodně uznávány jako kritické ve všech členských státech. Tato směrnice by tudíž měla dosáhnout stabilní úrovně harmonizace, pokud jde o odvětví a kategorie subjektů, jež spadají do její oblasti působnosti.“

([4]) „Aby bylo zajištěno, že požadavky této směrnice týkající se odolnosti se vztahují na všechny příslušné subjekty, a aby se v tomto ohledu omezily rozdíly, je důležité stanovit harmonizovaná pravidla umožňující jednotné určování kritických subjektů v celé Unii, která zároveň umožní členským státům odpovídajícím způsobem zohlednit úlohu a význam těchto subjektů na vnitrostátní úrovni.“

III.1 **Výsledek posouzení rizik**

10. V 15. bodě odůvodnění směrnice je vysvětleno, že „*opatření členských států zaměřená na určení a pomoc při zajišťování odolnosti kritických subjektů by se měla řídit přístupem založeným na analýze rizik, který je zaměřen na subjekty, jež mají nejvyšší míru relevantnosti pro výkon nejdůležitějších společenských funkcí nebo hospodářských činností*“.

11. Členské státy se vybízejí, aby výsledky posouzení rizik provedeného v souladu s článkem 5 směrnice využily pro určení kritických subjektů, pokud jde o:

a) rozsah ztráty nebo narušení (vysoký oproti nízkému dopadu) poskytování základní služby dotčeným subjektem a

b) pravděpodobnost ztráty nebo narušení (vysoká oproti nízké pravděpodobnosti) poskytování základní služby dotčeným subjektem.

12. Zvláštní pozornost by měla být při určování kritických subjektů přikládána rizikům s meziodvětvovou nebo přeshraniční povahou, a to vzhledem k jejich potenciálním širším kaskádovým účinkům na poskytování základních služeb jinými subjekty v odvětvích uvedených v příloze směrnice.

III.2 **Strategie pro zvýšení odolnosti kritických subjektů**

13. V 13. bodě odůvodnění směrnice je vysvětleno, že „*s cílem zajistit komplexní přístup k odolnosti kritických subjektů by každý členský stát měl mít zavedenou strategii pro posílení odolnosti kritických subjektů*“. Tentýž bod odůvodnění objasňuje, co by měla strategie zahrnovat, tedy „*strategické cíle a opatření politik, která mají být provedena. V zájmu soudržnosti a účinnosti by strategie měla být navržena tak, aby hladce integrovala stávající politiky, pokud možno na základě příslušných stávajících vnitrostátních a odvětvových strategií, plánů nebo podobných dokumentů*“. Strategie má být přijata v souladu s článkem 4 směrnice.

14. Za účelem dosažení komplexního přístupu k určování kritických subjektů by členské státy měly zajistit, aby jejich strategie poskytovaly rámec politik pro lepší koordinaci mezi příslušnými orgány podle této směrnice a příslušnými orgány podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ([5]) v souvislosti se sdílením informací o kybernetických bezpečnostních rizicích, kybernetických hrozbách a kybernetických incidentech a o jiných než kybernetických rizicích, hrozbách a incidentech a při výkonu úkolů dohledu ([6]). Vzhledem k tomu, že to může mít vliv na určení kritických subjektů v odvětvích zvláště vystavených hybridním hrozbám, měly by členské státy při zavádění svých strategií a na jejich základě při určování kritických subjektů náležitě zohlednit hybridní povahu hrozeb pro kritické subjekty. Členské státy se vyzývají, aby zvážily evropské a mezinárodní normy týkající se opatření v oblasti bezpečnosti a odolnosti vztahujících se na kritické subjekty, které mohou být podkladem pro strategie členských států a následně pro jejich postupy a rozhodnutí o určení.

15. Podle čl. 4 odst. 2 směrnice musí strategie obsahovat určité prvky, jako jsou strategické cíle a priority pro posílení celkové odolnosti kritických subjektů a popis postupu, jak jsou určovány kritické subjekty. Strategické cíle a priority by mohly být užitečným podkladem pro postup určení kritických subjektů. V rámci stanovení priorit ve strategii by například mohly být stanoveny prahové hodnoty pro přijatelná, tolerovatelná a nepřijatelná rizika. To by mohlo podpořit postup určení kritických subjektů příslušnými orgány a poskytnout informace pro stanovení významnosti narušení.

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2) (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([6]) Strategie by měly být koordinované a v souladu s vnitrostátními strategiemi a plány přizpůsobení se změně klimatu podle čl. 5 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

III.3 **Kritéria pro určení kritických subjektů**

16. Z čl. 6 odst. 2 směrnice vyplývá, že tři kritéria uvedená v tomto ustanovení musí být uplatňována kumulativně, tj. pouze subjekt, který splňuje všechna tři kritéria, může být podle směrnice označen za kritický.

17. Proto a také s ohledem na neuplatňování směrnice stanovené v čl. 1 odst. 6, jakož i v čl. 5 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 uvedené směrnice je třeba při určování kritických subjektů zvážit následujících pět kroků (viz obrázek 1):

    (a) Patří subjekt do některého z odvětví nebo pododvětví a kategorií subjektů uvedených v příloze směrnice?

    (b) Poskytuje subjekt jednu nebo více základních služeb?

    (c) Působí subjekt na území členského státu a nachází se tam jeho kritická infrastruktura?

    (d) Narušil by incident významně ([7]) poskytování jedné nebo více základních služeb v odvětvích stanovených v příloze nebo poskytování jiných základních služeb v odvětvích stanovených v příloze, jež na takové základní službě či takových základních službách závisí?

    (e) Je subjekt vyloučen z oblasti působnosti směrnice ([8])?

18. Členské státy si mohou zvolit pořadí, v jakém budou tyto kroky provádět. Směrnice nevyžaduje, aby bylo dodrženo určité pořadí.

19. Pokud se po provedení těchto kroků ukáže, že subjekt kumulativně splňuje všechna tři kritéria podle čl. 6 odst. 1 směrnice, musí jej členský stát určit jako kritický subjekt. V 16. bodě odůvodnění směrnice je vysvětleno, že „*pokud v členském státě neexistuje žádný subjekt splňující tato kritéria, neměl by mít tento členský stát povinnost určit kritický subjekt v odpovídajícím odvětví nebo pododvětví*“.

    (a) *Patří subjekt do některého z odvětví nebo pododvětví a kategorií subjektů uvedených v příloze směrnice?*

20. Příloha směrnice uvádí ve třetím sloupci kategorie subjektů, které odpovídají seznamu odvětví a pododvětví, na něž se směrnice vztahuje. Téměř všechny kategorie odkazují na příslušné odvětvové právní předpisy EU, které definují danou kategorii subjektů. Tyto právní předpisy by měly být v postupu určení pečlivě zváženy, aby bylo možné pochopit, na jakou kategorii subjektů se v daném odvětví nebo pododvětví vztahují.

21. Při určování je třeba zohlednit zvláštnosti některých odvětví. V 5. bodě směrnice je vysvětleno, že pokud jde o odvětví energetiky, „*zejména způsoby výroby a přenosu elektřiny (ve vztahu k jejím dodávkám), rozumí se, že tam, kde je to považováno za vhodné, může výroba elektřiny zahrnovat přenosové součásti jaderných elektráren, avšak s vyloučením specificky jaderných prvků, na něž se vztahují mezinárodní úmluvy a právo Unie, včetně příslušných právních předpisů Unie v oblasti jaderné energie*“.

22. Pokud jde o odvětví potravinářství, stejný 5. bod odůvodnění směrnice objasňuje, že „*v zájmu zajištění přiměřeného přístupu a náležitého zohlednění úlohy a významu těchto subjektů na vnitrostátní úrovni by proto kritické subjekty měly být určovány pouze mezi potravinářskými podniky, bez ohledu na, zda jsou provozovány za účelem dosažení zisku či nikoli a zda jsou veřejnými či soukromými podniky, a jež se zabývají výhradně logistikou a velkoobchodní distribucí a rozsáhlou průmyslovou výrobou a zpracováním s významným podílem na trhu zjištěným na vnitrostátní úrovni*“.

23. Při určování kritických subjektů by členské státy měly zohlednit zvláštní význam některých odvětví, jako je doprava, pokud jde o klíčovou úlohu námořních nebo vnitrozemských přístavů, silnic, letišť a železnic, zejména pokud mají dvojí užití – tedy pro vojenskou mobilitu i civilní účely –, dále vodní, energetické a digitální infrastruktury pro poskytování základních služeb v jiných odvětvích, z hlediska jejich strategické úlohy při zajišťování odolnosti dodavatelského řetězce a pro boj proti nezákonnému obchodování a organizované trestné činnosti.

([7]) Jak je stanoveno v souladu s čl. 7 odst. 1 směrnice.

([8]) Ustanovení čl. 1 odst. 6 směrnice, který stanoví, že se směrnice nevztahuje na subjekty veřejné správy, které vykonávají své činnosti v oblasti národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, obrany nebo prosazování práva, včetně vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů.

24. Pokud jde o subjekty v odvětvích bankovnictví, infrastruktury finančního trhu a digitální infrastruktury, musí členské státy podle článku 8 směrnice a vysvětlení v jeho 20. a 21. bodě odůvodnění kritické subjekty patřící do těchto odvětví určit podle stejných kritérií a stejným postupem, které uvádí směrnice. Příslušné orgány by se měly při určování subjektů v těchto třech odvětvích vzájemně informovat a případně konzultovat v souladu se svou obecnou povinností účinně spolupracovat při plnění svých úkolů podle směrnice, jak je stanoveno v čl. 9 odst. 1 této směrnice.

25. Členské státy by měly při určování kritických subjektů v souladu s článkem 6 směrnice řádně zvážit subjekty poskytující základní služby pro podmořské elektronické komunikace a přenos elektřiny ([9]).

(b) *Poskytuje subjekt jednu nebo více základních služeb?*

26. Ačkoli je hlavním účelem nařízení Komise v přenesené pravomoci 2023/2450 ([10]) (dále jen „nařízení Komise v přenesené pravomoci“) vytvoření seznamu základních služeb v odvětvích a pododvětvích uvedených v příloze směrnice, který mají příslušné orgány používat pro účely provádění posouzení rizik, stejný seznam by měl být následně použit i v postupu určování, aby bylo možné rozhodnout, zda subjekt splňuje první kritérium, tj. zda subjekt poskytuje jednu nebo více základních služeb.

27. Ve 4. bodě odůvodnění nařízení Komise v přenesené pravomoci se uvádí, že „*seznam základních služeb by měl být používán s ohledem na všechna příslušná ustanovení směrnice*“. To zahrnuje definici základních služeb jako služeb, které jsou zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, hospodářských činností, veřejného zdraví a bezpečnosti nebo životního prostředí, jakož i definici subjektu veřejné správy ([11]) a ustanovení o oblasti působnosti této směrnice ([12]), jež jsou relevantní mimo jiné při uplatňování prvního výše uvedeného kritéria.

28. Ustanovení čl. 5 odst. 1 směrnice však jasně stanoví, že seznam uvedený v nařízení Komise v přenesené pravomoci je demonstrativní. Mohou tedy existovat další základní služby, na něž se směrnice vztahuje, ale které v ní nejsou uvedeny. Ačkoli jsou tedy uvedené základní služby důležitým referenčním bodem, nemusí být nutně jedinými službami, které je třeba brát v úvahu, když členské státy uplatňují čl. 6 odst. 2 písm. a) směrnice. Toto ustanovení obecně odkazuje na „základní služby“, jak jsou definovány v čl. 2 bodě 5 směrnice, aniž by se nutně omezovalo pouze na základní služby uvedené v nařízení Komise v přenesené pravomoci.

(c) *Působí subjekt na území členského státu a nachází se tam jeho kritická infrastruktura?*

29. Členské státy by v rámci tohoto kroku měly prověřit, zda subjekty skutečně fungují, tedy zda svou činnost provozují na jejich území, a zda tam mají svou kritickou infrastrukturu, tedy zda se tam nacházejí fyzicky. Tyto dva prvky (provozování kritickým subjektem a umístění kritické infrastruktury) jsou vysvětleny v 16. bodě odůvodnění směrnice, který uvádí, že subjekt by měl být považován za působící na území členského státu, pokud vykonává své činnosti nezbytné pro danou základní službu nebo služby v uvedeném členském státě a pokud se kritická infrastruktura tohoto subjektu, jež se používá k poskytování této služby nebo těchto služeb, fyzicky nachází v uvedeném členském státě.

([9]) Viz rovněž společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě, Akční plán EU pro bezpečnost kabelů (JOIN (2025) 9 final).

([10]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2450 ze dne 25. července 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 stanovením seznamu základních služeb (Úř. věst. L, 2023/2450, 30.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2450/oj). Tento akt v přenesené pravomoci byl přijat na základě čl. 5 odst. 1 směrnice.

([11]) Ustanovení čl. 2 bodu 10 směrnice.

([12]) Ustanovení čl. 1 odst. 6 a 7 směrnice.

30. Pro účely uplatnění čl. 6 odst. 2 písm. b) směrnice by se mělo mít za to, že území členského státu zahrnuje, s výhradou omezení vyplývajících z článku 355 SFEU, pevninské území a vnitrozemské vodní cesty dotčeného členského státu, jakož i teritoriální moře (a jeho dno a podzemí) stanovené tímto členským státem v souladu s Úmluvou OSN o mořském právu (UNCLOS). Kromě toho se vztahuje na výlučnou ekonomickou zónu stanovenou tímto členským státem a kontinentální šelf, avšak pouze pokud existuje souvislost mezi kritickou infrastrukturou umístěnou v jeho výlučné ekonomické zóně nebo na kontinentálním šelfu a svrchovanými právy nebo jurisdikcí, kterou pobřežní stát vykonává v těchto částech moře v souladu s úmluvou UNCLOS, aniž by zasahoval do práv a svobod jiných států zaručených úmluvou UNCLOS. Při uplatňování čl. 6 odst. 2 písm. b) směrnice by proto členské státy měly v případě potřeby individuálně posoudit, do jaké míry se vztahuje na kritickou infrastrukturu nacházející se v jejich výlučné ekonomické zóně a na kontinentálním šelfu.

31. Například u podmořských kabelů nebo potrubí položených jinými státy při výkonu jejich práv podle čl. 58 odst. 1 a čl. 79 odst. 1 úmluvy UNCLOS a procházejících výlučnou ekonomickou zónou nebo kontinentálním šelfem pobřežního členského státu není tento členský stát povinen plnit své povinnosti podle této směrnice týkající se této kritické infrastruktury, pokud nespadá do jeho funkční svrchovanosti a jurisdikce ve výlučné ekonomické zóně a kontinentálním šelfu podle úmluvy UNCLOS. Naopak na podmořské kabely nebo potrubí nacházející se ve výlučné ekonomické zóně nebo kontinentálním šelfu pobřežního členského státu by se v tomto státě měly vztahovat povinnosti stanovené směrnicí, pokud tato kritická infrastruktura souvisí s činnostmi, jimiž tento stát vykonává svou svrchovanost nebo jurisdikci ve výlučné ekonomické zóně či kontinentálním šelfu podle článků 56 a 77 úmluvy UNCLOS.

32. Protože to není uvedeno v čl. 6 odst. 2 písm. b) směrnice, nemělo by být za součást tohoto kritéria považováno místo založení subjektu. Tento prvek by proto měl být považován za irelevantní pro postup určování kritických subjektů podle směrnice.

(d) *Narušil by incident významně poskytování jedné nebo více základních služeb v odvětvích stanovených v příloze nebo poskytování jiných základních služeb v odvětvích stanovených v příloze, jež na takové základní službě či takových základních službách závisí?*

33. Otázka určení významnosti narušení je dále rozvedena v čl. 7 odst. 1 směrnice, který uvádí kritéria, jež je k tomu třeba zohlednit. Tato kritéria jsou dále vysvětlena v oddíle IV těchto pokynů.

(e) *Je subjekt vyloučen z oblasti působnosti směrnice?*

34. Jestliže subjekt patří do jedné z kategorií subjektů, na něž se směrnice nevztahuje, jak je uvedeno v čl. 1 odst. 6 směrnice, neexistuje povinnost jej identifikovat jako kritický subjekt podle směrnice.

35. Bez ohledu na právní požadavek, aby členské státy uplatňovaly kritéria stanovená směrnicí, jak je vysvětleno v oddíle III.3 (A-D) těchto pokynů, mohou podle vnitrostátního práva a v souladu s právem Unie uplatňovat povinnosti týkající se kritických subjektů i na subjekty působící v jiných odvětvích považovaných za kritická podle vnitrostátního práva, jež nejsou uvedena v příloze směrnice.

36. Jak je vysvětleno v bodě 28 výše, ačkoli je nařízení Komise v přenesené pravomoci důležitým referenčním bodem, členské státy mohou být nuceny zohlednit i jiné základní služby než ty, jež jsou uvedeny v nařízení Komise v přenesené pravomoci. Kromě toho se členské státy mohou na základě vnitrostátního práva a v souladu s právem Unie rozhodnout uložit subjektům poskytujícím jiné než základní služby, na které se vztahuje tato směrnice, povinnosti zajišťující zvýšení odolnosti.

37. Členské státy tak mohou podle vnitrostátního práva a v souladu s právem Unie určit jiné kritické subjekty než ty, které byly určeny podle směrnice ([13]). Protože by tyto subjekty byly identifikovány na základě vnitrostátního práva, nemusí splňovat kumulativní kritéria uvedená v čl. 6 odst. 2 směrnice a vysvětlená výše.

IV. NEZÁVAZNÉ POKYNY, KTERÉ USNADŇUJÍ POUŽITÍ KRITÉRIÍ PRO URČENÍ VÝZNAMNOSTI NARUŠENÍ

38. Ačkoli z čl. 7 odst. 1 směrnice vyplývá, že je při určování významnosti narušení třeba vzít v úvahu všechna kritéria, členské státy mohou dále posoudit konkrétní význam těchto kritérií s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu.

IV.1 **Počet uživatelů, kteří jsou závislí na základní službě**

39. Členské státy se vyzývají, aby při uplatňování tohoto kritéria zohlednily následující:

a) fyzické i právnické osoby jako uživatele;

b) další kritické subjekty jako uživatele;

c) celkový počet uživatelů, kteří jsou přímo závislí na základní službě, a/nebo, pokud je to možné odhadnout, nepřímých uživatelů základní služby, tj. osob, jež nejsou přímo závislé na službě, ale byly by postiženy jejím narušením.

40. Při použití mezní hodnoty pro posouzení počtu uživatelů by měla zvolená mezní hodnota zohledňovat, zda:

a) jsou uživatelé soustředěni v určité oblasti, nebo rozptýleni v regionu;

b) jsou uživateli zranitelné skupiny, například starší osoby, osoby se zdravotním postižením nebo děti;

c) existuje časově kritická závislost na dotčené základní službě, například u provozovatelů pozemní vesmírné infrastruktury;

d) počet uživatelů dotčené základní služby není vysoký, ale tito uživatelé jsou na dané základní službě velmi závislí, například poskytovatelé zdravotní péče.

IV.2 **Rozsah, v němž jiná odvětví a pododvětví stanovená v příloze směrnice závisí na dotčené základní službě**

41. Kritické subjekty jsou často silně propojené a vzájemně komplexně závislé. Závislosti a vzájemné vazby násobí rizika, což může zvýšit významnost narušení.

42. Členské státy se vyzývají, aby při uplatňování tohoto kritéria zohlednily následující:

a) zda na dané základní službě závisí dvě nebo více odvětví;

b) zda kritické subjekty působící v jiných odvětvích a pododvětvích, než je dotčené odvětví, mají alternativy k této základní službě;

c) zda by se rušivý účinek incidentu souvisejícího s poskytováním základní služby rychle šířil a vedl ke kaskádovým účinkům v ostatních odvětvích a pododvětvích.

([13]) Viz článek 3 směrnice, který uvádí, že směrnice nebrání členským státům v tom, aby přijaly nebo ponechaly v platnosti ustanovení vnitrostátního práva s cílem dosáhnout vyšší úrovně odolnosti kritických subjektů, jsou-li tato opatření v souladu s povinnostmi členských států stanovenými v právu Unie.

43. V 18. bodě odůvodnění směrnice je vysvětleno, že *„členské státy by proto měly při určování míry závislosti jiných odvětví a pododvětví na základní službě poskytované kritickým subjektem v co největším možném rozsahu zvážit dopady na dodavatelský řetězec“*.

44. Aby se vyřešily tyto dopady na dodavatelské řetězce, členské státy se vyzývají, aby využily stávající mapování nebo provedly mapování dodavatelských řetězců pro základní služby poskytované subjekty v odvětvích, která spadají do působnosti směrnice, jako jsou přímí dodavatelé a zákazníci, nepřímí dodavatelé a zákazníci a meziodvětvové a přeshraniční závislosti, včetně těch mimo EU.

IV.3 **Možný dopad incidentů, pokud jde o jejich intenzitu a délku trvání, na ekonomické a společenské činnosti, životní prostředí, veřejnou bezpečnost a bezpečnost obecně nebo na zdraví obyvatelstva**

45. Pro posouzení intenzity a délky trvání události je třeba vzít v úvahu každý z prvků uvedených v čl. 7 odst. 1 písm. c) směrnice zvlášť. Čím déle incident trvá a čím vyšší je jeho intenzita, tím významnější by měl být předpokládán jeho dopad na hospodářské a společenské aktivity, životní prostředí, veřejnou bezpečnost a bezpečnost obecně nebo zdraví obyvatelstva.

46. Členské státy se vyzývají, aby při uplatňování tohoto kritéria zohlednily následující prvky.

47. Pokud jde o dopad, který by mohly mít incidenty na ekonomickou činnost se členské státy vyzývají, aby posoudily:

a) odhadované přímé náklady spojené s fyzickými škodami způsobenými narušením, rozsahem a dobou trvání přerušení činnosti po zastavení provozu, ztrátou příjmů, případným uzavřením provozu a náklady na pojištění, pokud jsou jejich účinky natolik významné, že mohou potenciálně ovlivnit makroekonomiku;

b) odhadované náklady způsobené narušením dodavatelského řetězce, které vede ke zpoždění a nedostatku základních služeb, snížení výdajů spotřebitelů a ztrátě důvěry veřejnosti;

c) odhadované náklady způsobené dopadem na investice, obchod a dlouhodobý hospodářský růst.

48. Pokud jde o dopad, který by mohly mít incidenty na společenské činnosti, členské státy se vyzývají, aby posoudily význam narušení vládních činností na ústřední, regionální nebo místní úrovni a narušení činností soukromého sektoru, které brání celkové schopnosti poskytovat základní služby, včetně narušení každodenního života.

49. Pokud jde o dopad, který by mohly mít incidenty na životní prostředí se členské státy vyzývají, aby posoudily:

a) odhadované škody na ekosystémech a dostupnosti ekosystémových služeb, jak jsou definovány v čl. 2 bodě 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady 2020/852 ([14]) o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic;

b) dopad na kvalitu ovzduší (koncentrace znečišťujících látek v ovzduší, indexy kvality ovzduší, změny ve vodním ekosystému), kvalitu vody (změny koncentrací znečišťujících látek ve vodě a moři, kvalitu vody, dopad na lidské zdraví, poškození biologické rozmanitosti), půdu (půda, odlesňování, urbanizace, zemědělství, změny v biologické rozmanitosti);

c) dopad na změnu klimatu, včetně změn u emisí skleníkových plynů;

d) naplnění akutních nebo chronických klimatických rizik.

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

50. Posouzení dopadů, které by havárie mohly mít na životní prostředí, by mělo být založeno na komplexním přístupu zohledňujícím přímé i nepřímé dopady a krátkodobé i dlouhodobé důsledky. Členské státy se vyzývají, aby vycházely ze stávajících posouzení vlivů na životní prostředí nebo aby tato posouzení nebo strategická posouzení vlivů na životní prostředí či posouzení životního cyklu prováděly.

51. Pokud jde o dopad, který by mohly mít incidenty na veřejnou ochranu a bezpečnost, se členské státy vyzývají, aby posoudily:

a) dopady různých druhů událostí a jejich důsledky na poskytování základních služeb, pokud jde o rozsah a dobu trvání, na dostupnost a účinnost vládních služeb určených pro veřejnou bezpečnost a bezpečnost obecně, jako jsou policejní služby, služby požární ochrany, soudy a věznice, na míru kriminality, na možnost sociálních nepokojů v důsledku nedostatku základních služeb nebo zboží nebo na změny ve vnímání bezpečnosti a ochrany obyvatelstva;

b) dopad na dostupnost a účinnost reakčních schopností vládních služeb určených pro veřejnou bezpečnost a bezpečnost obecně.

52. Pro účely posouzení dopadu, který by incidenty mohly mít na veřejnou bezpečnost a bezpečnost obecně, se členské státy vyzývají, aby využívaly výsledky posouzení rizik, hrozeb a zranitelnosti, analýzy a mapování trestné činnosti, plánování a cvičení v oblasti krizového řízení a zapojení zúčastněných stran.

53. Pokud jde o dopad, který by mohly mít incidenty na zdraví obyvatelstva, se členské státy vyzývají, aby posoudily:

a) ztrátu přístupu ke zdravotní péči v důsledku zpoždění léčby, nemožnosti dostat se do zdravotnických zařízení, nedostatku personálu, neschopnosti řešit mimořádné události v oblasti veřejného zdraví, přetížení nebo ztráty výroby základních léčivých výrobků, základních léčivých přípravků, zdravotnických protiopatření a zdravotnických prostředků, které jsou považovány za kritické během mimořádné události v oblasti veřejného zdraví, nedostatek léčivých přípravků, důsledky pro duševní zdraví, zvýšená nemocnost a úmrtnost (vyšší výskyt chronických onemocnění, šíření infekčních onemocnění, úrazy, úmrtí);

b) narušení potravinového řetězce, narušení nebo kontaminace dodávek (pitné) vody;

c) dopady na zdraví zranitelných skupin (starší osoby, děti, osoby s nízkými příjmy, pacienti s již existujícími onemocněními).

54. Pro účely posouzení dopadu, který by události mohly mít na zdraví obyvatelstva, se členské státy vyzývají, aby využívaly dohled nad veřejným zdravím zaměřený na sledování ohnisek nemocí a změn v úmrtnosti a monitorování životního prostředí; průzkumy a rozhovory zaměřené na shromažďování údajů o přístupu ke zdravotní péči a zkušenostech získaných před a po narušení a geoprostorové analýzy zaměřené na mapování zranitelných skupin a oblastí s omezeným přístupem ke zdravotní péči.

IV.4 **Tržní podíl daného subjektu na trhu s dotčenou základní službou či službami**

55. Podíl na trhu odráží relativní postavení dodavatelů na trhu a obecně vychází z prodeje nebo nákupu příslušných výrobků v relevantní zeměpisné oblasti. Obecně platí, že užitečné informace poskytuje jak hodnota prodeje nebo nákupu, tak jejich objem ([15]). Členské státy se vyzývají, aby při určování podílu subjektu na trhu nahlížely také do statistických údajů pro dotčené odvětví nebo aby prováděly průzkum trhu.

([15]) Sdělení Komise – Sdělení Komise o vymezení relevantního trhu pro účely práva Unie v oblasti hospodářské soutěže (Úř. věst. C, C/2024/1645, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1645/oj), body 105–107.

56. Kritérium podílu na trhu by mělo být vždy posuzováno ve spojení s dalšími kritérii, protože nízká míra závislosti na základní službě nebo dostupnost alternativních poskytovatelů služeb může výrazně snížit významnost narušení. Závislost by mohla být klíčovým faktorem při hodnocení dopadu podílu na trhu, protože může vysvětlit, jak moc se společnost, konkrétní odvětví nebo jiné subjekty spoléhají na určitou základní službu. Při posuzování dopadu podílu na trhu poskytuje závislost vhled do relativního systémového významu a kritičnosti úlohy subjektu na trhu s danou základní službou nebo službami.

57. Narušení základních služeb poskytovaných subjektem s vysokým podílem na trhu bude pravděpodobně představovat vyšší riziko kaskádových dopadů na poskytování dalších základních služeb, zejména pokud bude dotčená základní služba poskytována v odvětví, u nějž existuje vzájemná závislost s dalšími odvětvími, jako jsou například energetika nebo doprava. Narušení vyvolaná incidentem, která ovlivní poskytování základní služby subjektem s nízkým podílem na trhu, by mohla být významná i v případě, že subjekt poskytuje jedinečnou nebo nenahraditelnou základní službu, na níž je odvětví závislé.

58. Pokud jde o modely nebo metodiky hodnocení trhu, lze použít různé techniky analýzy podnikání, jako je Porterova analýza pěti sil ([16]), analýza SWOT ([17]), PESTLE ([18]), strategie segmentace trhu ([19]), mapování cesty zákazníka ([20]) a šablona obchodního modelu ([21]).

IV.5 **Zeměpisná oblast, která by mohla být ovlivněna incidentem, včetně případného přeshraničního dopadu**

59. Členské státy se vyzývají, aby v souladu s čl. 7 odst. 1 písm. e) směrnice zohlednily zranitelnost spojenou s mírou izolace určitých zeměpisných oblastí, jako jsou ostrovní regiony, odlehlé regiony nebo horské oblasti. Tyto geografické oblasti mají obvykle specifické potřeby, pokud jde o základní služby, a omezené možnosti vyrovnat se s narušeními.

60. Kromě toho mohou být pro uplatnění tohoto kritéria důležité i další prvky:

a) přímý nebo nepřímý dopad incidentu v zeměpisné oblasti vyjádřený plošně;

b) přímý nebo nepřímý dopad incidentu na postiženou oblast, tj. zda se jedná o místní, regionální, celostátní nebo přeshraniční incident;

c) charakteristiky zeměpisné oblasti, jako jsou půda, vzdušný prostor, voda, město, venkov nebo lesy.

61. Pro účely posouzení zeměpisné oblasti, která by mohla být zasažena incidentem, se členské státy vyzývají, aby prováděly pozorování v terénu, shromažďovaly údaje ze satelitních a leteckých snímků, využívaly údaje ze sčítání lidu, mapy energetické přenosové infrastruktury, mapy dopravní infrastruktury, sítě pro monitorování životního prostředí a databáze GIS ([22]).

([16]) Přístup k analýze konkurenčního prostředí v odvětví založený na pěti faktorech: soupeření, noví účastníci, dodavatelé, zákazníci a náhrady.
([17]) Přístup k charakteristice vnitřních a vnějších sil, které mohou pro organizaci vytvářet příležitosti nebo rizika. Zohledňuje silné a slabé stránky organizace a vnější příležitosti a hrozby.
([18]) Analýza PESTLE zohledňuje politické, ekonomické, sociální, technologické, právní a environmentální faktory a hodnotí jejich dopady na ziskovost organizace.
([19]) Technika rozdělení trhu na specifické segmenty podle charakteristik a preferencí zákazníků.
([20]) Technika pro pochopení a vizualizaci charakteristik a preferencí zákazníků.
([21]) Technika hodnocení a vizualizace různých základních prvků obchodování.
([22]) K identifikaci nebezpečí a vizualizaci potenciálních dopadů, jež by mohly být důsledkem vzniku mimořádné události, lze využít možnosti geografického informačního systému (GIS). Jsou také užitečné pro navrhování zmírňujících opatření a odolnosti vůči možným dopadům.

IV.6 **Důležitost subjektu, pokud jde o udržování dostatečné úrovně dané základní služby, s přihlédnutím k dostupnosti alternativních způsobů**

62. Toto kritérium je relevantní mimo jiné v souvislosti s poskytováním životně důležitých služeb, jako je pitná voda, odpadní voda, energie, zdravotnictví, výroba a distribuce potravin a doprava včetně řízení dopravy, neboť bez těchto služeb by se ekonomika a společnost zhroutily. Při posuzování důležitosti subjektu, pokud jde o udržování dostatečné úrovně dané základní služby, musí členské státy podle čl. 7 odst. 1 písm. f) směrnice přihlížet k dostupnosti možných alternativních způsobů poskytování této základní služby. V této souvislosti se jim doporučuje, aby tyto alternativy zvážily z hlediska dostupnosti, rychlosti, s jakou lze alternativu využít, kvality alternativní služby a dodatečných nákladů. Pokud uživatelé nemají žádnou reálnou alternativu základní služby, je dopad narušení obecně významnější bez ohledu na počet uživatelů, kterých se týká. Kromě toho je třeba zvážit povahu základní služby z hlediska její kritičnosti, jejích charakteristik a hlavního účelu.

PŘÍLOHA

DOBROVOLNÝ SPOLEČNÝ VZOR PRO PODÁVÁNÍ ZPRÁV

I. OBECNÉ POZNÁMKY

Článek 5 směrnice stanoví, že členské státy provedou posouzení rizik, které budou používat pro účely určení kritických subjektů podle směrnice.

V souladu s čl. 5 odst. 4 směrnice musí členské státy poskytnout Komisi příslušné informace o druzích rizik zjištěných na základě posouzení rizik provedeného členským státem a o jeho výsledcích podle odvětví a pododvětví uvedených v příloze směrnice.

Ustanovení čl. 5 odst. 5 směrnice stanoví, že Komise ve spolupráci s členskými státy vytvoří dobrovolný společný vzor pro podávání zpráv pro účely dodržování čl. 5 odst. 4 směrnice.

Ačkoli je tento vzor dobrovolný, členské státy se vyzývají, aby jej používaly při poskytování informací podle čl. 5 odst. 4 směrnice. Společný vzor pro podávání zpráv má sloužit k podávání zpráv za každé odvětví zvlášť a v odvětvích s pododvětvími také za jednotlivá pododvětví. Například v odvětví energetiky s pěti pododvětvími by se vzor pro podávání zpráv použil pětkrát.

Tento vzor je určen k harmonizovanému shromažďování přehledu informací považovaných za relevantní pro podávání zpráv Komisi, ať už se jedná o neutajované, či utajované informace. Pokud se však členské státy rozhodnou použít tento vzor jako základ pro sdílení podrobnějších nebo utajovaných informací, mělo by se tak vždy dít prostřednictvím příslušných komunikačních kanálů.

Tento vzor by neměl být považován za návod ani za náhradu posouzení rizik, jež mají členské státy provádět podle článku 5 směrnice.

II. INFORMACE PRO VYPLŇOVÁNÍ VZORU

V prvním oddíle by členské státy měly zkontrolovat druhy zjištěných rizik, která by mohla ovlivnit poskytování základních služeb v odvětví a pododvětví, o nichž se podává zpráva. Lze kontrolovat více druhů případně zjištěných rizik. V případě zjištění rizika by členské státy měly zvážit posouzení příslušného druhu rizika.

Ve druhém oddíle by členské státy měly zkontrolovat seznam zranitelných míst a potenciálních dopadů, které jsou považovány za relevantní pro kvalifikaci výsledku posouzení rizik. Dále by členské státy měly při podávání zprávy o výsledku uvést rovněž celkové posouzení dopadu narušení poskytování základních služeb pro odvětví a pododvětví, o němž se podává zpráva. V neposlední řadě by členské státy měly zvážit vypracování odpovědi týkající se výsledku posouzení rizik v podobě písemného příspěvku.

Ve třetím oddíle by členské státy měly zvážit sdílení dalších poznatků týkajících se typů rizik zjištěných na základě posouzení rizik a jeho výsledků v písemném příspěvku, pokud jde o metodický přístup, osvědčené postupy nebo zkušenosti získané v rámci posouzení rizik. V tomto kontextu se ve smyslu čl. 2 bodu 7 směrnice „posouzením rizik“ rozumí celkový postup určení povahy a rozsahu rizika identifikací a analýzou možných relevantních hrozeb, zranitelných míst a nebezpečí, které by mohly vést k incidentu, a hodnocením možné ztráty nebo narušení poskytování základní služby způsobené tímto incidentem.

Ve čtvrtém a posledním oddíle by členské státy měly zvážit potřebu doplňujících informací souvisejících s jejich oznamovací povinností podle čl. 5 odst. 4 směrnice prostřednictvím doplňujícího písemného příspěvku.

IDENTIFIKAČNÍ PARAMETRY

Členský stát:	
Příslušný orgán:	
Vykazované období:	
Odvětví:	**Pododvětví:**
☐ **Energetika**	☐ Elektřina ☐ Dálkové vytápění a chlazení ☐ Ropa ☐ Zemní plyn ☐ Vodík
☐ **Doprava**	☐ Letecká doprava ☐ Železniční doprava ☐ Vodní doprava ☐ Silniční doprava ☐ Veřejná doprava
☐ **Bankovnictví**	
☐ **Infrastruktura finančních trhů**	
☐ **Zdraví**	
☐ **Pitná voda**	
☐ **Odpadní voda**	
☐ **Digitální infrastruktura**	
☐ **Subjekty veřejné správy**	
☐ **Vesmír**	
☐ **Výroba, zpracování a distribuce potravin**	
_____	_____

1. DRUHY IDENTIFIKOVANÝCH RIZIK

1.1	**Přírodní rizika** ☐ Biologická (např. související se zdravím, epidemie, pandemie atd.) ☐ Geofyzikální (např. zemětřesení, sopečná činnost, sesuvy půdy atd.) ☐ Hydrometeorologická (např. extrémní povětrnostní události, vichřice, srážky, povodně, nedostatek vody, sucho, požáry, vlny veder, chladná období atd.) ☐ Mimozemská (např. sluneční erupce atd.) ☐ Další akutní nebo chronická přírodní rizika spojená se změnou klimatu nebo přírodního prostředí (např. zvyšování hladiny moří, znečištění atd. Rozveďte): **Rizika způsobená člověkem** ☐ Chemická ☐ Radiologická nebo jaderná ☐ Hybridní rizika ([1]) ☐ Sabotáž ☐ Teroristická rizika (např. použití výbušnin, braní rukojmí atd.)

	☐ Ostatní trestné činy (např. žhářství, korupce, vloupání, napadení, vandalismus atd.) ☐ Rizika týkající se zasvěcených osob (např. zlý úmysl, lidská chyba, nedbalost atd.) ☐ Kybernetická rizika ☐ Vojenská rizika ☐ Přímé zahraniční investice negativně ovlivňující bezpečnost nebo veřejný pořádek ☐ Špionáž jako příprava na další rizika způsobená člověkem (např. sledování z letadel, krádeže dat atd.) ☐ Společenská rizika (např. nepokoje, stávky atd.) ☐ Další rizika způsobená člověkem (rozveďte): **Technická/technologická rizika** ☐ Neúmyslná (např. chyba, selhání, porucha, srážka, únik nebezpečného materiálu, radiace atd.) ☐ Strukturální rozpad (tj. zhoršování stavu fyzické infrastruktury v průběhu času a pod vlivem zatížení) ☐ Využití nových (digitálních) technologií (např. využití umělé inteligence apod.) **Složená rizika** ☐ Meziodvětvová rizika ☐ Přeshraniční rizika ☐ Rizika uvnitř odvětví ☐ Další kaskádová rizika, která následují po narušení základní služby (např. NaTech ([2]), kosmická tříšť atd.) ☐ Rizika specifická pro dané odvětví a pododvětví (rozveďte): ☐ Jiná (rozveďte):
	Písemný příspěvek…

([1]) Termín „hybridní hrozby“ se vztahuje na případy, kdy se aktéři hrozby, ať už státní či nestátní, snaží využít zranitelných míst EU ve svůj prospěch tím, že koordinovaně využívají kombinaci opatření (tj. diplomatických, vojenských, ekonomických, technologických), přičemž zůstávají pod hranicí formálního vedení války. Tato kategorie se podle definice obvykle vztahuje k více než jednomu riziku, a proto by měla být podle potřeby vybrána společně s ostatními riziky.

([2]) Technologické účinky druhého řádu způsobené přírodními riziky.

2. VÝSLEDEK POSOUZENÍ RIZIK

2.1	**Zranitelná místa** ☐ Meziodvětvové závislosti (v souladu s odvětvími uvedenými v příloze směrnice) (rozveďte) ☐ Odvětvové nebo pododvětvové závislosti (v souladu s odvětvími a pododvětvími uvedenými v příloze směrnice) (rozveďte) ☐ Závislosti na kategoriích subjektů (v souladu s kategoriemi subjektů uvedenými v příloze směrnice) (rozveďte) ☐ Závislost na subjektech v jiných členských státech (rozveďte) ☐ Závislost na subjektech ve třetích zemích (rozveďte) ☐ Závislosti dodavatelského řetězce ☐ Bezpečnost a informovanost zaměstnanců ☐ Zranitelná místa specifická pro dané odvětví a pododvětví (rozveďte) ☐ Jiná (rozveďte):
	Písemný příspěvek…
2.2	**Potenciální dopad významného rušivého incidentu** ☐ Ekonomické činnosti (např. finanční škody/ztráty, nezaměstnanost, poškození pověsti, omezení vývozu, pokles zahraničních investic, omezení cestovního ruchu atd.) ☐ Společenské činnosti (např. narušení činnosti vlády atd.) ☐ Životní prostředí (např. poškození ekosystémů, znečištění atd.) ☐ Veřejná bezpečnost (např. dopad na záchranné služby, vysídlení, evakuace atd.) ☐ Bezpečnost (např. územní celistvost, dopad na donucovací orgány, obranu atd.) ☐ Zdraví obyvatelstva (např. nemoci, nedostatek personálu, nedostatek léčivých přípravků, zdravotnických prostředků nebo lékařských protiopatření apod.)

	☐ Mezinárodní vztahy a partnerství nebo diplomatické vztahy (např. se zeměmi mimo EU, mezinárodními organizacemi, obchodem atd.) ☐ V dotčeném odvětví na další odvětví uvedená v příloze směrnice ☐ Na veřejnost (např. úmrtí, zranění atd.) ☐ Na vnitřní trh ☐ Na základní služby pro šest nebo více členských států nebo v nich ☐ Dopad specifický pro dané odvětví a pododvětví (rozveďte) ☐ Jiný (rozveďte):
	Písemný příspěvek…
2.3	**Závažnost dopadu rušivého incidentu** ☐ Relativně nevýznamný ☐ Mírný ☐ Středně významný ☐ Velmi významný ☐ Závažný
	Písemný příspěvek…

3. DALŠÍ POZNATKY TÝKAJÍCÍ SE DRUHŮ URČENÝCH RIZIK A VÝSLEDKY POSOUZENÍ RIZIK	
3.1	**Metodologický přístup**
	Písemný příspěvek…
3.2	**Osvědčené postupy**
	Písemný příspěvek…
3.3	**Získané poznatky**
	Písemný příspěvek…

4. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE	
4.1	*Písemný příspěvek…*